

OLBRECHTS, Frans, etnoloog (Mechelen 16 februari 1899 - Aken 24 maart 1958).

Leerling van het Sint-Romboutscollege te Mechelen, van 1914 af als ouderloos vluchteling op een school te Darlington (Engeland). Op 17-jarige leeftijd meldde Olbrechts zich als vrijwilliger bij het Belgisch leger. In 1925 promoveerde hij te Leuven in de Germaanse filologie en was zeer actief in Mechelse studentenbond, waarvan hij in 1923 voorzitter werd.

Olbrechts kreeg zijn etnologische vorming in de Verenigde Staten bij Franz Boas en deed er onderzoek bij de Indianenstammen Cherokee, Tuscarora en Onondaga. Tijdens zijn herhaalde verblijven in Amerika lichtte hij zijn vrienden en kennissen in over de V.B. Op zijn aansporing kwam S.B.H. Clough van de Columbia University naar België om de V.B. te bestuderen, zodat hij in 1930 promoveerde op *A History of the Flemish Movement in Belgium*.

Van 1930 tot '35 was Olbrechts attaché bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel. In 1932 werd hij belast met de cursus etnologie en primitieve kunst aan de pas vernederlandste universiteit te Gent. Hij verlegde toen zijn belangstelling naar Afrika (expedities in 1933, '38 en '55). In 1947 werd hij tevens directeur van het Museum voor Belgisch-Kongo te Tervuren. Daar zorgde Olbrechts ervoor, dat de taalwetten volledig en correct werden toegepast. De dienstvoorschriften, opschriften, mededelingen aan het publiek werden gesteld volgens de wet van 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken, d.w.z. in de gemeente Tervuren met het Nederlands voorop.

Olbrechts spande zich eveneens in voor de oprichting van het Instituut voor Afrikanistiek aan de Leuvense universiteit, stichtte de Vereniging van de Vrienden van het Museum van Belgisch Congo en het tijdschrift Congo-Tervuren. Hij trad verscheidene malen op als voorzitter van de Sectie Etnologie van de Vlaamse Filologencongressen, was lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België en van tal van internationale verenigingen.

Olbrechts was tevens de auteur van het eerste Nederlandstalig handboek voor etnologie (1936) en van een reeks populariserende werken die de etnologie in Vlaanderen voor goed in de belangstelling hebben gebracht.

WERKEN: *Een oud Mechelsch bezweringsformulier* (dissertatie, 1925); - *Kunst van vroeg en van verre* (1929); - *Ethnologie. Inleiding tot de studie der primitieve beschaving* (1936); - *Het roode land der zwarte kariatiden* (1935); - *Maskers en dansers in de Ivoorkust* (1940); - *Vlaanderen zendt zijn zonen uit* (1942); - *Plastiek van Kongo* (1946).

LITERATUUR: *In Memoriam F.M. Olbrechts*, in Congo-Tervuren, III-IV (1957-'58); - E. Rombauts, *In memoriam*

Prof. Dr. Frans Olbrechts, in *Dietsche Warande en Belfort* (1958, p. 286-291); - *Rijksuniversiteit te Gent. Liber Memorialis 1913-1960*, I (onder de hoofdredactie van Th. Luykx, 1960, p. 355-367).

JOZEF WEYNS

OLUFTHAK D. 1025